

Internationella rapporten 2019

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Gård & Djurhälsan deltar i InterPIG, ett internationellt nätverk. InterPIG bildades redan 2002 och initiativtagare till gruppen var forskare och rådgivare från Danmark, Frankrike, Nederländerna, Storbritannien och Tyskland. Sverige kom med som aktiv deltagare redan efter några år, då med Svenska Pig som representant. I nätverket jämförs produktionsresultat och ekonomiska parametrar från medlemslänternas grisproduktion. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor kopplade till grisnäringen i respektive land.

Från och med 2009 har det årligen publicerats en svensk "Internationell rapport". I årets rapport redovisas produktionsresultat och ekonomiska jämförelser från 2018 samt resultatutvecklingen 2014–2018.

Följande länder är medlemmar i InterPIG: Belgien, Brasilien, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern, USA och Österrike.

Internationell utblick: Kina

De internationella benchmarkinggrupperna InterPIG och Agribenchmark Porc hade en gemensam konferens på CAAS (Chinese Academy of Agricultural Sciences) i Peking i somras. Konferensens programpunkter handlade om det aktuella läget för grisbranschen inom respektive land.

Den allt överskuggande frågan var utbrottet av ASF, globalt men framförallt i Kina. Vad detta hade medfört och vilka framtida konsekvenser som kunde förväntas. Sedan det första konstaterade fallet i Kina i augusti 2018 har ASF spridit sig som en prairiebrand i landet. Det hela blev väldigt konkret, då en av talarna på konferensen (en större grisproducent) inte kunde närvara på grund av att han fått ett utbrott av ASF i sin produktionsanläggning veckan före konferensen.

Som det aktuella ASF-läget beskrevs under konferensen hade grisar med konstaterad ASF upptäckts i 31 provinser och mer än en miljon grisar hade avlivats. Den då senaste inventeringen (maj-19) visade på en minskning av suggpopulationen med 24 % och slaktgrispopulationen 23 % med jämfört med föregående år vid samma tid. Den kraftiga minskningen av suggpopulationen ger en indikering av tillgången på slaktgrisar om 6–11 månader, medan minskningen av slaktgrispopulationen direkt påverkar försörjningsläget av griskött i landet. Denna prognos från i somras verkar stämma ganska bra. I dagsläget förväntas en 20-procentig minskning av Kinas grisproduktion 2019.

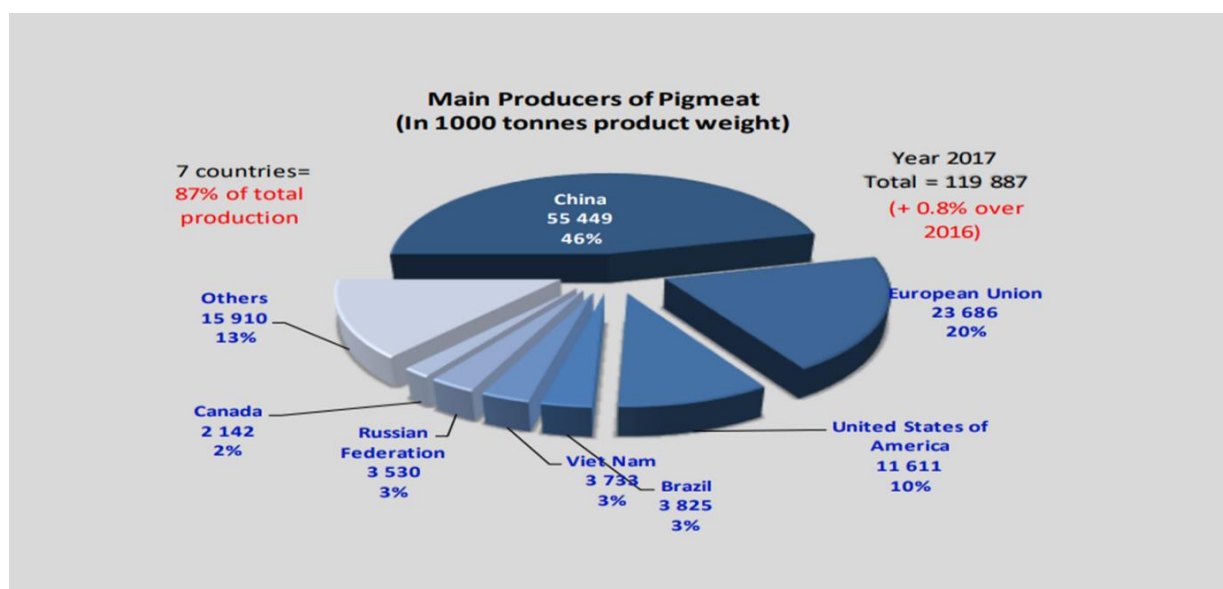
Detta bristläge har haft en direkt påverkan på de inhemska grispriserna. Smågrispriset har stigit kraftigt under året, + 30 % första kvartalet och slaktgrispriset har ökat med 16 % (och trenden har fortsatt, i september steg priset på griskött med 69 %). Dock råder det stora skillnader i försörjningsläge och prisläge mellan olika provinser. I de provinser som drabbats av ASF kan bristen på grisar vara ännu större, och därav följer ännu högre prisuppgångar lokalt, medan det i ASF-fria områden rentav kan råda en överskottssituation.

Prisutvecklingen på griskött har påverkat och kommer att påverka konsumtionen. Trenden inom köttkonsumtionen i Kina har under några år gått mot framförallt en ökad andel fjäderfä (kyckling och anka), och denna utveckling förväntas att förstärkas i det rådande prisläget. År 2013 var konsumtionsandelen av griskött 67 %, år 2017 var andelen 62 % och år 2020 pekar prognosen på under 60 %.

Trots denna konsumtionsminskning är importbehovet av griskött till Kina väldigt stort på grund av ASF. Gapet mellan tillgång och efterfrågan på griskött förväntas ligga på 5 % under 2019. Kina producerade innan ASF-utbrottet 55,5 miljoner ton griskött (46 % av den globala grisproduktionen) och var ändå inte självförsörjande på griskött.

Kina ”dammsuger” i dagsläget världsmarknaden på griskött. EU´s export till Kina har ökat med 55 % till och med september jämfört med samma tid föregående år (tabell 1). Men även om all global export av griskött riktades till Kina skulle det för närvarande inte täcka Kinas importbehov.

Trots att konferensen präglades mycket av det uppkomna läget i spåren av ASF, så var det tydligt att kineserna kommer att bygga upp sin grisproduktion igen i nya moderna, rationella och mycket stora produktionsanläggningar. Upplevelsen var att man såg ASF-utbrotten som mer eller mindre ”ett hack” i utvecklingskurvan. Om några år kommer man att ha återhämtat det man förlorat på grund av ASF med råge.

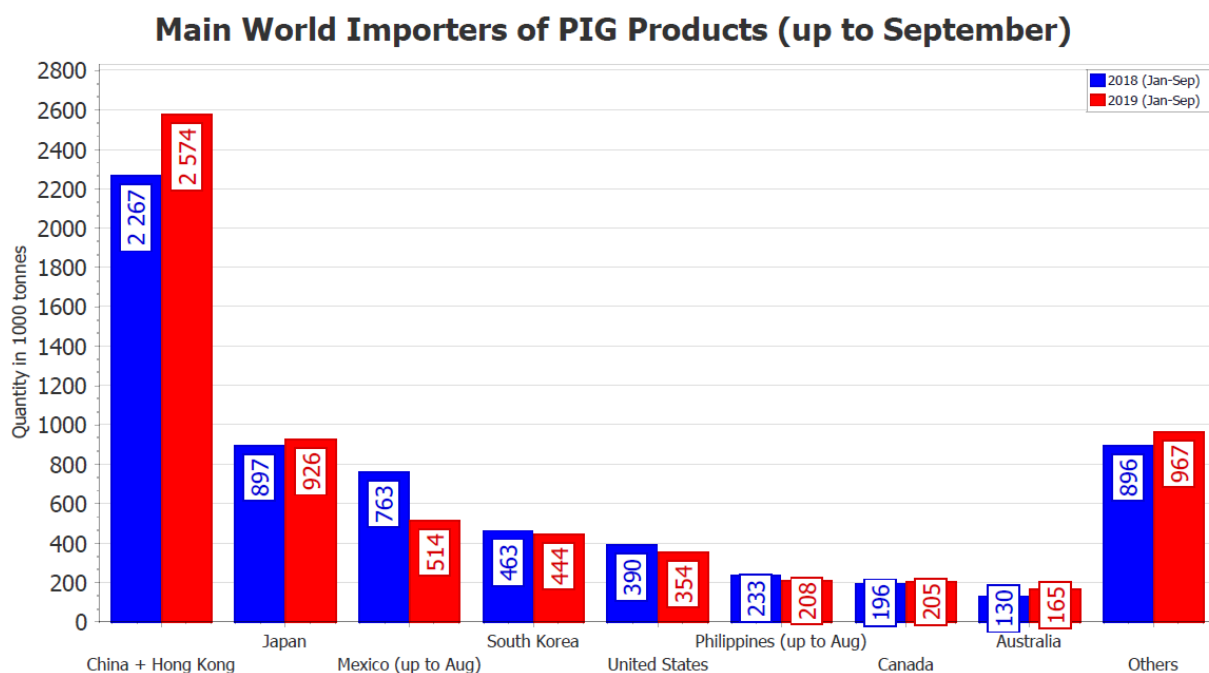

Figur 1. De globalt största grisproducerande länderna 2017. Källa: FAO

Tabell 1. De största importörerna av griskött från EU

EU´s export av griskött: De 8 största köparländerna (räknat i 1000 ton slaktvikt)			
Land	Jan-sep 2018	Jan – sep 2019	Förändring i %
Kina	1001	1548	54,6
Japan	342	365	6,8
Sydkorea	246	208	-15,4
Filippinerna	217	198	-8,8
Hong Kong	178	150	-15,6
USA	131	106	-18,8
Australien	70	87	23,8
Vietnam	59	75	27,8

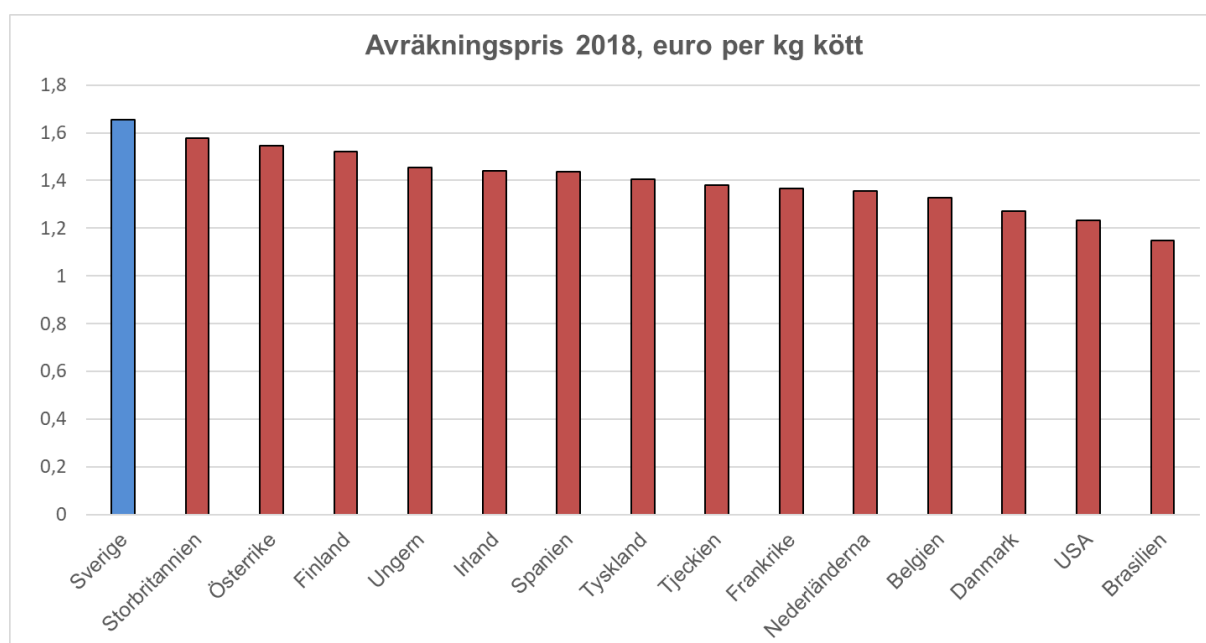
Källa: Eurostat

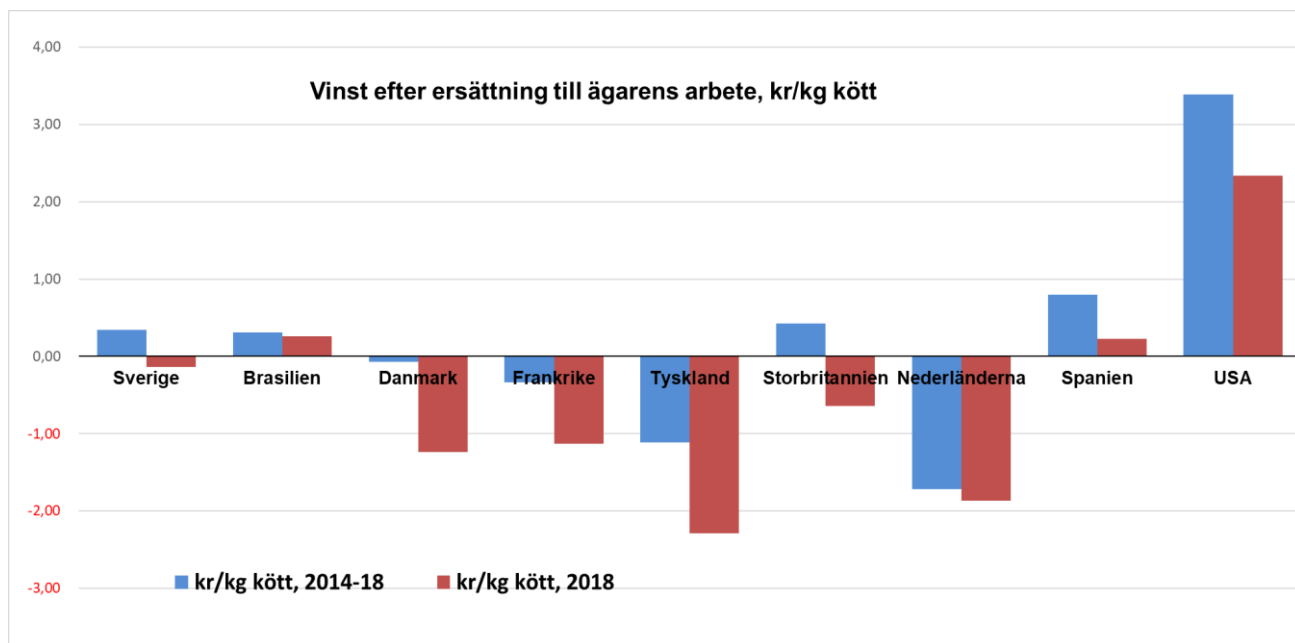
Figur 2. Huvudimportörerna av griskött och grisprodukter jan – sep 2018 och 2019.
Källa Eurostat

Produktionsekonomi och marknad

Den aktuella sammanställningen av InterPIG-resultaten omfattar produktionsåret 2018. Sedan dess har det ju hänt mycket med prisutvecklingen på den globala grismarknaden i och med ASF-utbrottet i Kina (figur 7), men under 2018 hade Sverige fortfarande bland de högsta avräkningspriserna på slaktgris inom EU, och det högsta priset bland InterPIG-länderna (figur 3). På kostnadssidan, räknat i produktionskostnad euro per kg slaktvikt, låg Sverige i mittsegmentet 2018 (figur 5). Det var inte bara vårt land som drabbades av höga foderkostnader på grund av torkan, den påverkade hela norra Europa. Att Sverige inte hamnar högre i kostnadsjämförelsen kan till viss del förklaras av den svaga kronan.

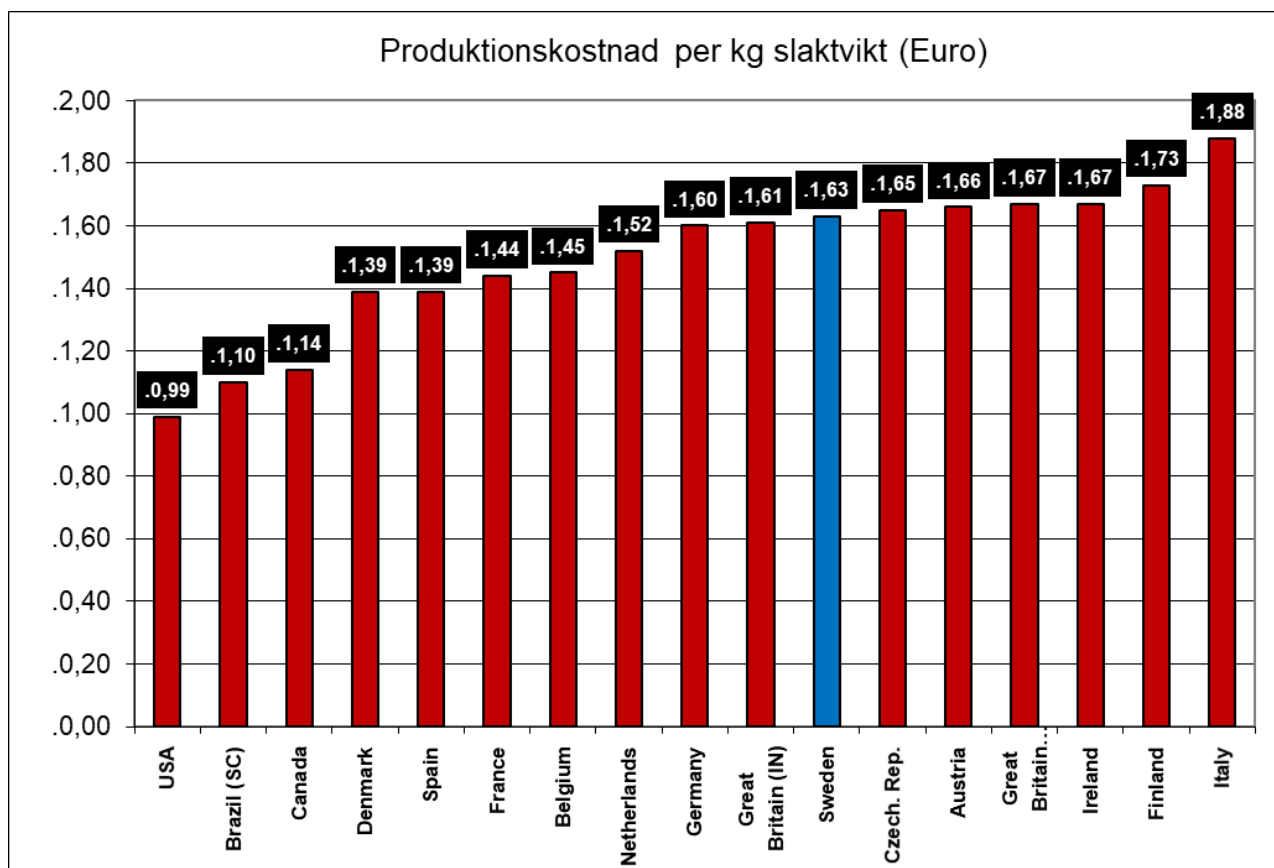

Figur 3. Avräkningspris, euro per kg kött

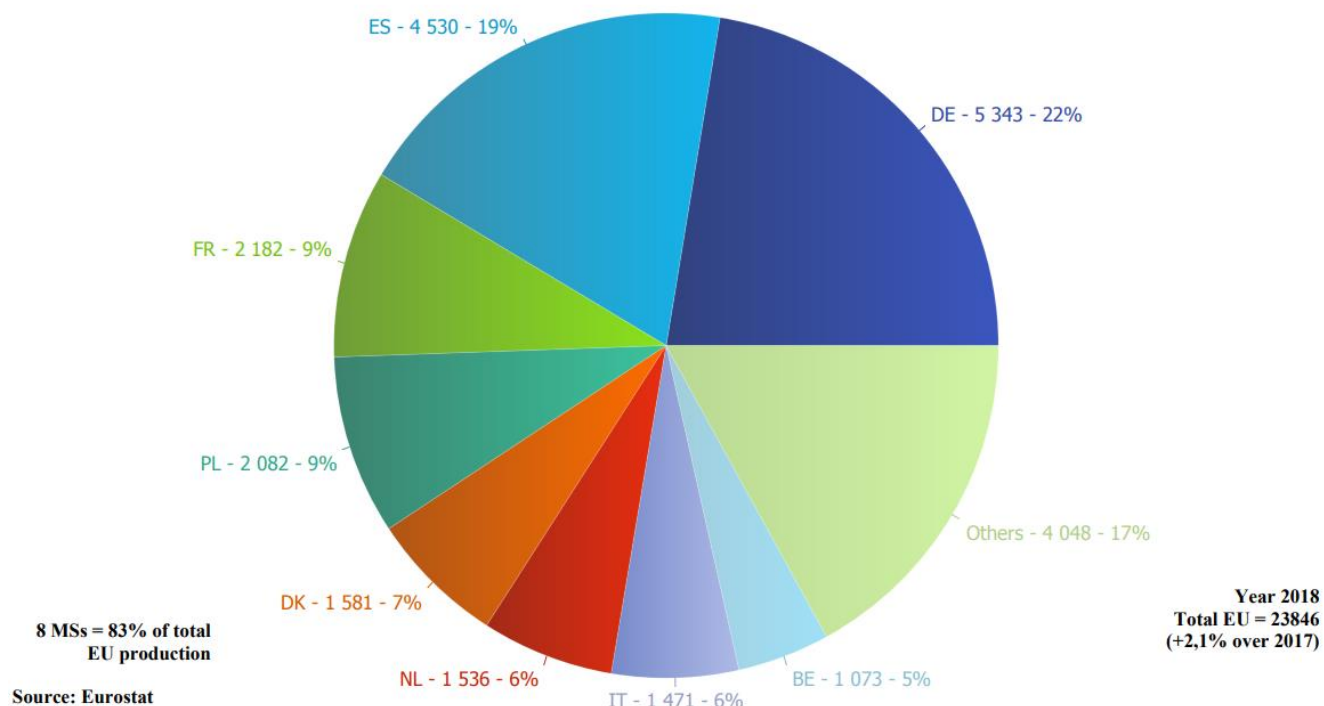
Figur 4. Vinst efter ersättning till ägarens arbete.

Bland de europeiska InterPIG-länderna var det under 2018 endast spansk grisproduktion levererade en vinst, efter ersättning till ägarens arbete. Mest lönsam var grisproduktionen i USA.

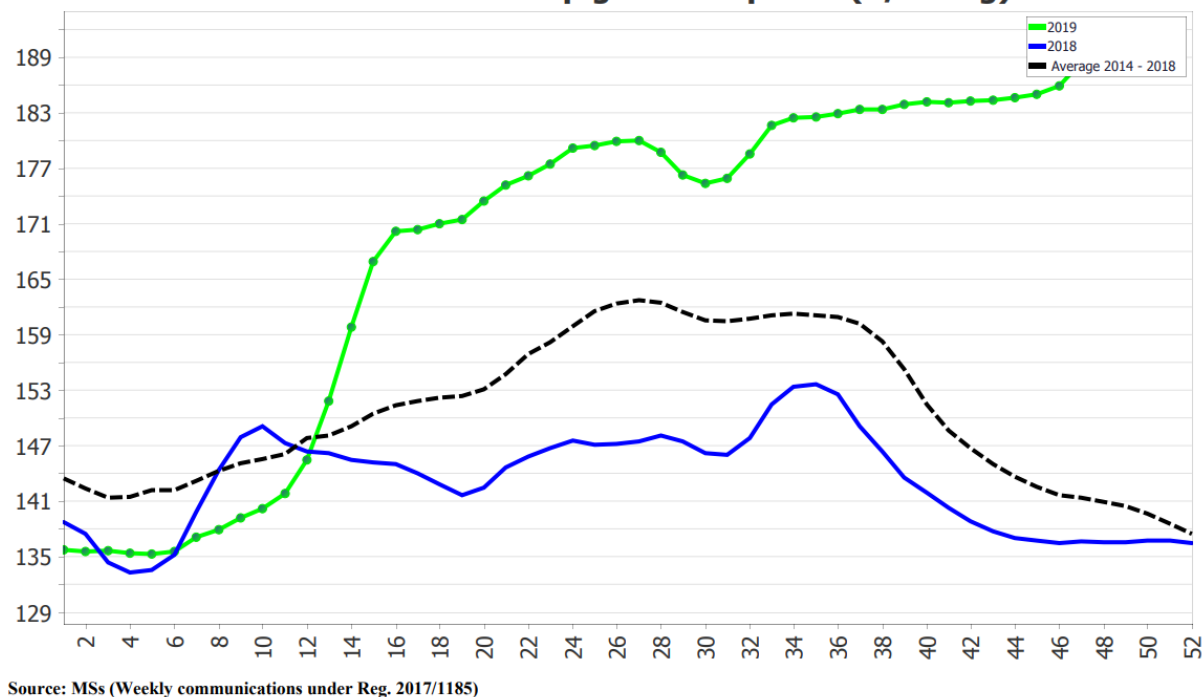
Figur 5. Produktionskostnad 2018, euro per kg slaktvikt

EU Main Producers (1000 tonnes product weight)

Figur 6. De stora grisproducerande länderna inom EU 2018. Källa Eurostat

EU evolution of the EU pig carcass prices (€/100kg)

Figur 7. Prisutvecklingen på griskött i EU 2014-2019. Källa Eurostat

Underlag till resultaten från InterPIG

Tabell 2. Statistiskt underlag till produktionsresultaten från InterPIG 2018

Land	Smågrisproduktion			Slaktgrisproduktion		
	Antal besättningar	Medelantal suggor	Suggor i % av landets totala population	Antal besättningar	Medelantal slaktgrisplatser	Slaktgrisar i % av landets totala produktion
Österrike	703	91	27	345	520	10
Belgien	77	226	12	100	1558	9
Brasilien	17	1000	13	-	-	-
Kanada	-	-	-	-	-	-
Tjeckien	30	805	27	44	3546	27
Danmark	710	769	52	819	2139	40
Finland	495	160	95	477	980	90
Frankrike	889	226	20	889	2029	24
Tyskland	500	257	7	2012	1269	17
Storbritannien	212	722	37	129	1769	6
Ungern	136	93	7	203	707	5
Irland	104	762	53	84	4599	37
Italien	-	500	5	-	6700	3
Nederländerna	858	695	65	782	2229	31
Spanien	846	1158	44	4602	1770	41
Sverige	124	355	49	78	1478	14
USA	375	-	-	2698	-	-

I tabell 2 visas vilka länder som ingår i InterPIG samt hur stor andel av de olika ländernas produktion som ingår i resultatunderlaget. Siffrorna från Brasilien, Kanada och USA är dock inga nationella medeltal, utan kommer från teoretiska beräkningsmodeller baserade på olika källor om landets totala produktion.

Variationerna i det statistiska underlaget är relativt stora mellan länderna. För svenskt vidkommande så är resultatunderlaget inte så imponerande jämfört med våra närmaste grannar, framförallt inte inom slaktgrisproduktionen. Finland har i särklass bäst täckning för sitt resultatunderlag i förhållande till grispopulationen. Detta tack vare en överenskommelse mellan slakterierna och producenterna om att produktionsuppföljning ska göras och resultaten sändas in till den nationella databasen,

För Danmark har andelen av grisproduktionen med insända produktionsresultat nästan fördubblats under de senaste fem åren. I Sverige går utvecklingen åt andra hållet, från en toppnotering 2015 på 70 % andel av suggpopulationen med insända resultat, ned till 49 % det senaste året. Produktivitetsspengen, som utbetalades 2015 - 2017, bidrog i hög grad då till det ökade intresset för att sända in WinPig-resultat. Andelen av slaktgrisproduktionen med insända produktionsresultat har pendlat mellan 10 % och 15 % de senaste 10 åren.

Produktionsresultat

Utvecklingen av produktionsresultatet inom svensk smågrisproduktion har stagnerat under 2018. Antal producerade grisar per årssugga ligger kvar på samma nivå som föregående år, 26,7 smågrisar. Visserligen har kullresultatet förbättrats från 14,3 till 14,6 levande födda, men samtidigt har smågrisdödligheten ökat från 16,9 % till 17,6 %. Dessutom har antalet improduktiva dagar per kull ökat från 14,2 till 15,0 dagar

Förklaringen till detta kan vara den extremt långa värmeperioden under sommaren-18. Med så långvarigt höga utetemperaturer blir det svårt att hålla en bra boxmiljö och att styra smågrisarna till sin ligghörna. Höga stalltemperaturer påverkar både suggornas och de växande grisarnas aptit och konsumtionsförmåga negativt, vilket inverkar på både mjölkproduktion och tillväxt. En extremt varm miljö är inte heller bra för ett optimalt resultat i samband med brunst och seminering.

Den nya genetiken ger fortsatt avtryck i kullresultatet och denna utveckling kommer säkerligen att fortsätta under kommande år. Den ständiga frågan är hur man ska kunna ta hand om alla grisar, få dem att överleva och utvecklas till en livskraftig och jämn avväjningskull. Det ställer ännu högre krav på skötsel, smågrisens närmiljö och på fodret både till suggan och till den lilla grisen. Tak över smågrishörnan blir allt vanligare, liksom rutiner för diskifte. Tillskottsfodren som ges under ditiden samt inför och efter avväjning har blivit allt bättre anpassade för smågrisens behov.

Den kanske största utmaningen är hur man ska få plats med alla avvanda grisar. De befintliga tillväxtboxarna och tillväxtavdelningarna är i många fall inte dimensionerade för dagens stora kullar, så här finns ett stort investeringsbehov.

Tabell 3 visar en jämförelse av producerade grisar per sugga, räknat som födda, avvanda, sålda samt slaktade grisar per år. Bilden ser ut ungefär som tidigare. Det föds fler grisar per sugga och år i Sverige än genomsnittet i InterPIG och det dör fler grisar under ditiden än genomsnittet. I de två nästföljande leden, avväjning till försäljning/insättning samt insättning till slakt, så tar de svenska grisarna till viss del i fatt "förlusten" tack vare en markant lägre dödlighet under denna produktionsperiod.

Figurerna 8 respektive 9 och 10 visar de kullvisa resultaten. Under 2018 föddes det 14,6 levande grisar per kull, jämfört med genomsnittet i InterPIG som var 13,8. Endast fyra länder (Danmark, Nederländerna, Tyskland och Tjeckien) hade bättre kullresultat än Sverige. Sedan ställer den höga smågrisdödligheten till det för svenskt vidkommande. Visserligen har dödligheten ökat något i de flesta länderna under 2018, genomsnittet har ökat från 12,7 % till 12,8 %, men i Sverige har dödligheten ökat mer, från 16,9 % till 17,6 %.

Trots detta avväjns det något fler grisar per kull i Sverige, 12,1 jämfört med medelvärdet 12,0. Det avväjningsmått som redovisas i InterPIG är avvanda per avväjning. Amsuggorna räknas inte med i avväjningsresultatet.

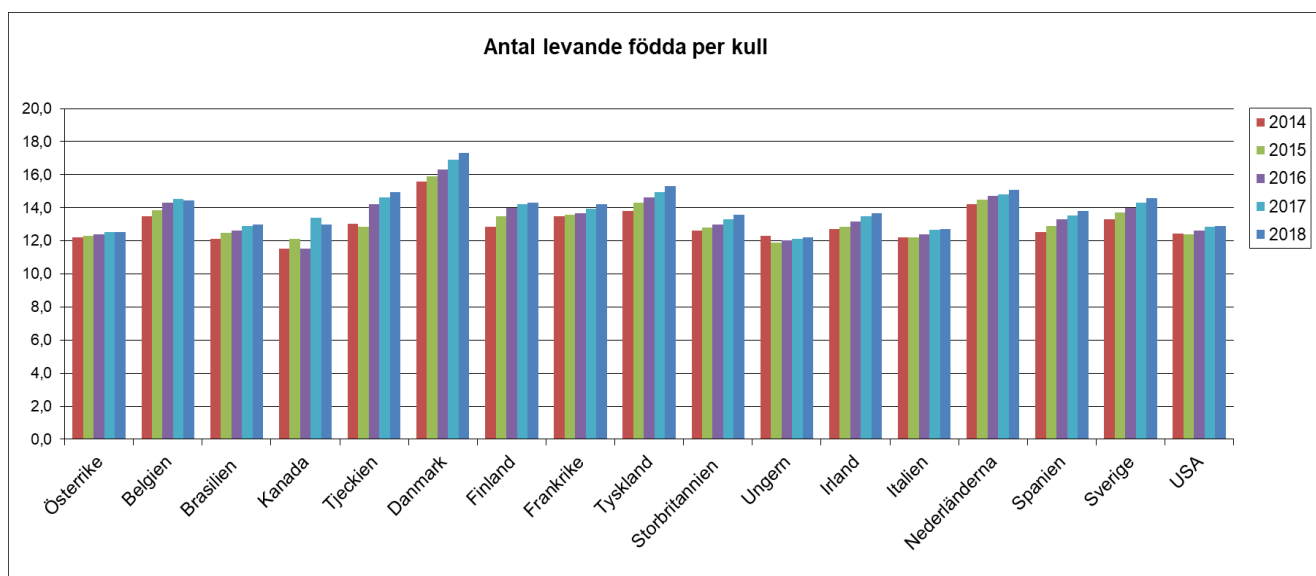
Förklaringen till att avvanda per sugga och år är markant lägre i Sverige, trots ett relativt högt antal avvanda per kull, är till största delen den längre ditiden. Med längre ditid föds det färre kullar per sugga och år, vilket påverkar kommande produktionsled. Suggorna i Sverige får 2,23 kullar per år, övriga länder har i genomsnitt 2,31 kullar per sugga och år (figur 11).

Nu är det inte enbart till nackdel att vi har så lång ditid i Sverige. Tack vare längre ditid får vi en större och robustare avväjningsgris, som är bra rustad för tillväxtperioden. Detta i kombination med det låga smittrycket i våra stallar och det goda hälsoläget bland våra grisar bidrar till en lägre dödlighet, inte bara i tillväxtledet, utan även i slaktgrisleddet (figur 12 och 13).

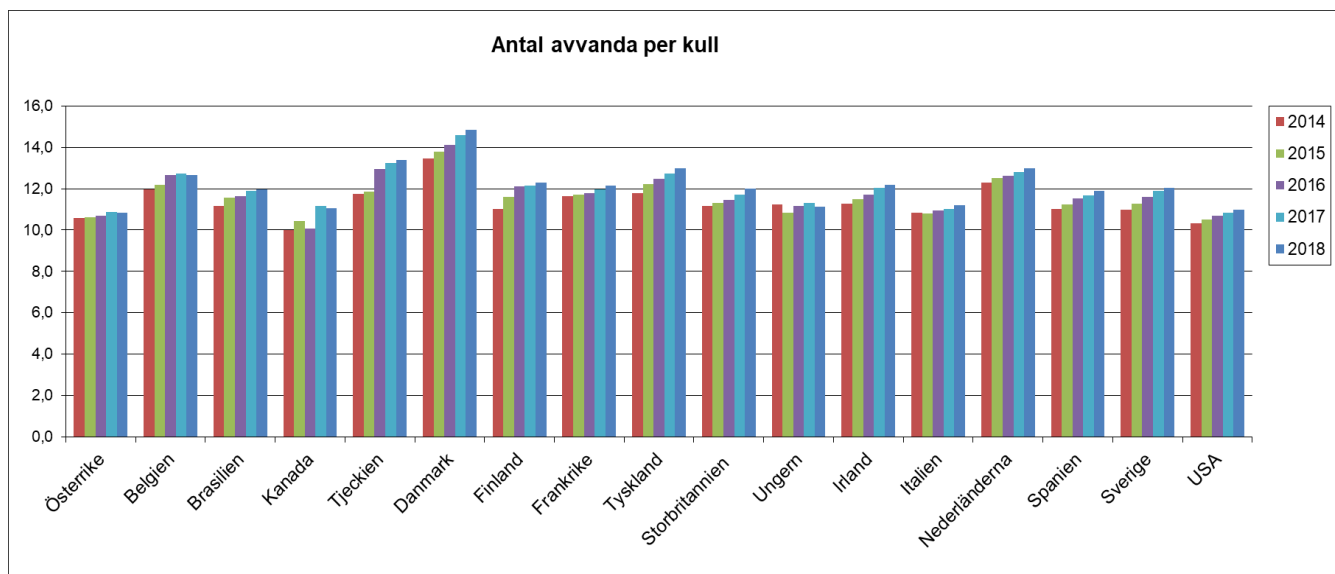
Tabell 3. Antal producerade grisar per årssugga år 2018

	Antal födda grisar	Antal avvanda grisar	Antal sålda smågrisar	Antal slaktade grisar
Österrike	28,7	24,8	24,2	23,7
Belgien	33,8	29,6	28,3	27,3
Brasilien	30,2	27,9	27,3	26,7
Kanada	29,9	24,7	24,2	23,3
Tjeckien	34,1	30,6	29,3	28,6
Danmark	39,1	33,6	32,5	31,4
Finland	31,9	27,5	26,8	26,1
Frankrike	33,3	28,5	27,7	26,6
Tyskland	35,5	30,1	29,2	28,5
Storbritannien	30,9	27,4	26,2	25,4
Ungern	28,2	25,7	25,3	24,3
Irland	32,0	28,5	27,7	27,0
Italien	28,5	25,1	23,9	23,3
Nederländerna	35,5	30,6	29,8	29,0
Spanien	31,8	27,5	26,2	25,2
Sverige	32,6	26,8	26,3	25,8
USA	31,5	26,8	25,7	24,5
MEDEL	32,2	28,0	27,8	26,3
Differens 2018: Sverige jmf mot InterPIG´s medelvärde	0,3	-1,1	-1,5	-0,5

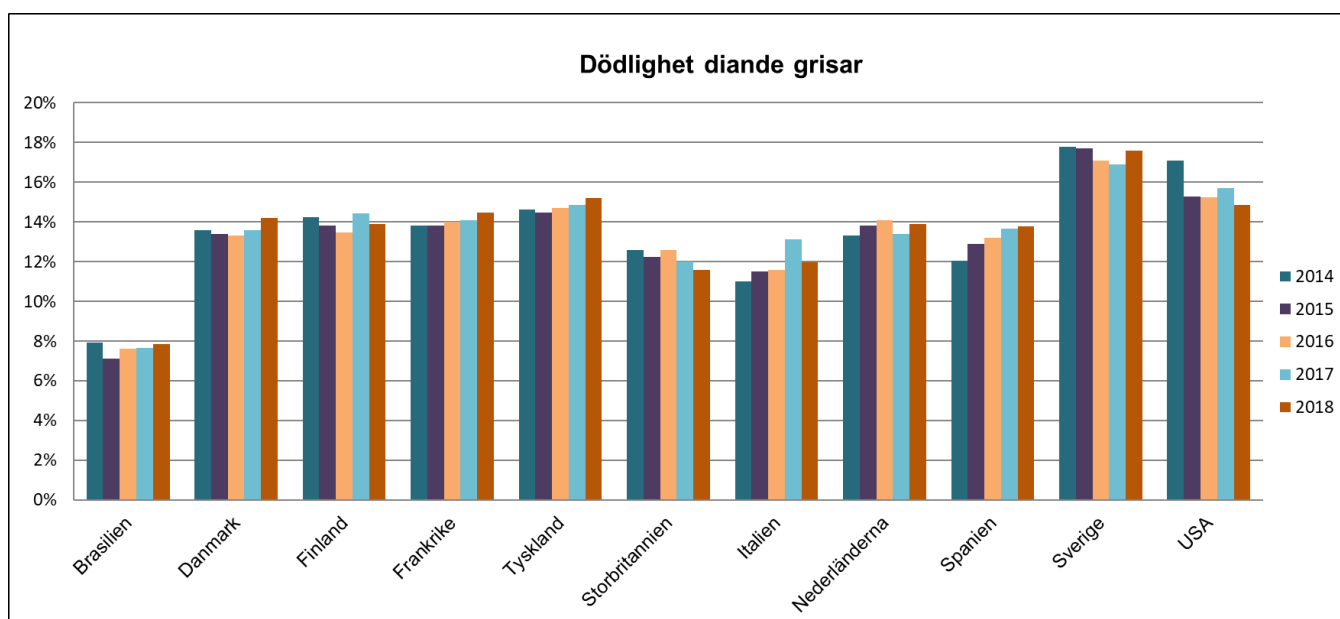
Differens 2017: Sverige jmf mot InterPIG´s medelvärde	0,1	-1,2	-0,9	-0,5
---	-----	------	------	------

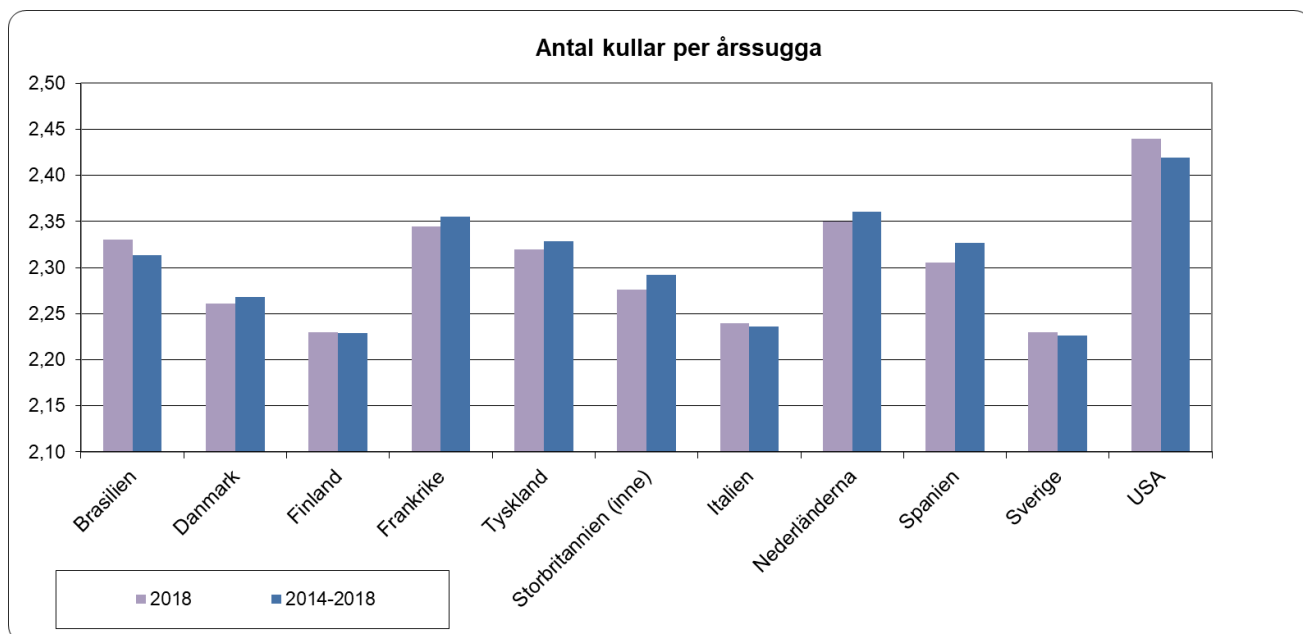
Figur 8. Antal levande födda per kull 2014–2018

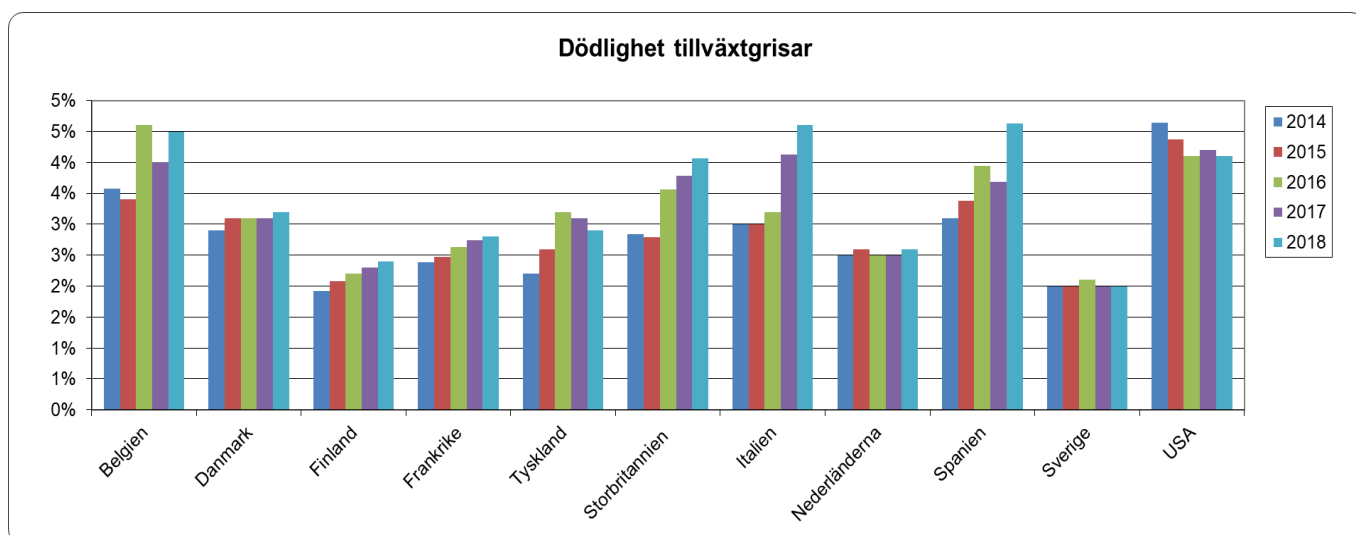
Figur 9. Antal avvanda per kull 2014–2018

Figur 10. Dödighet under ditiden 2014 – 2018

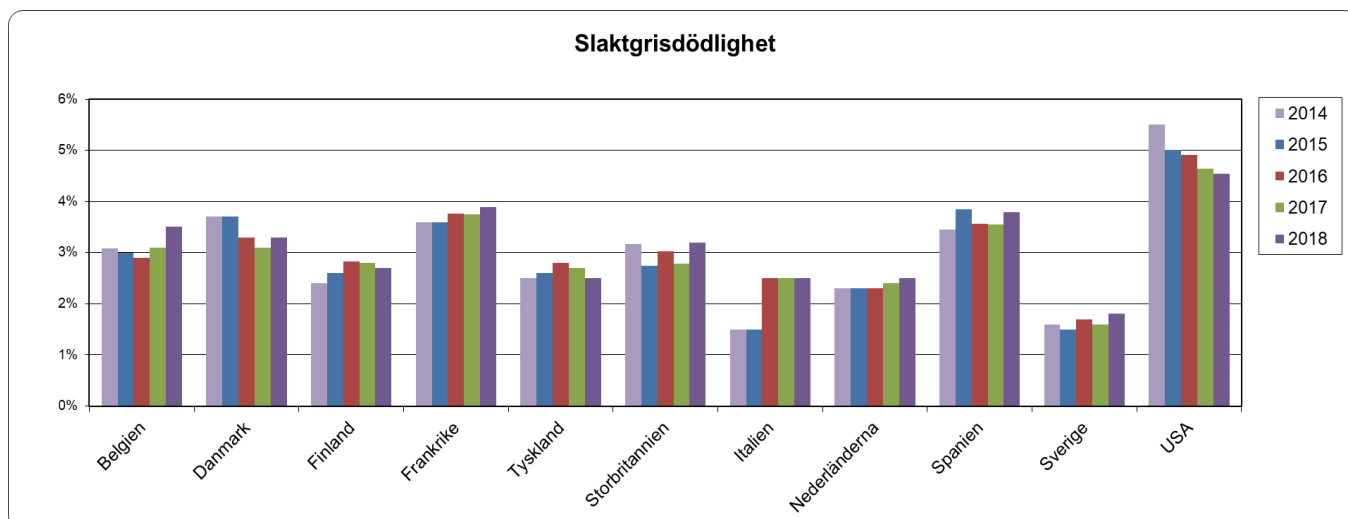

Figur 11. Antal kullar per årssugga

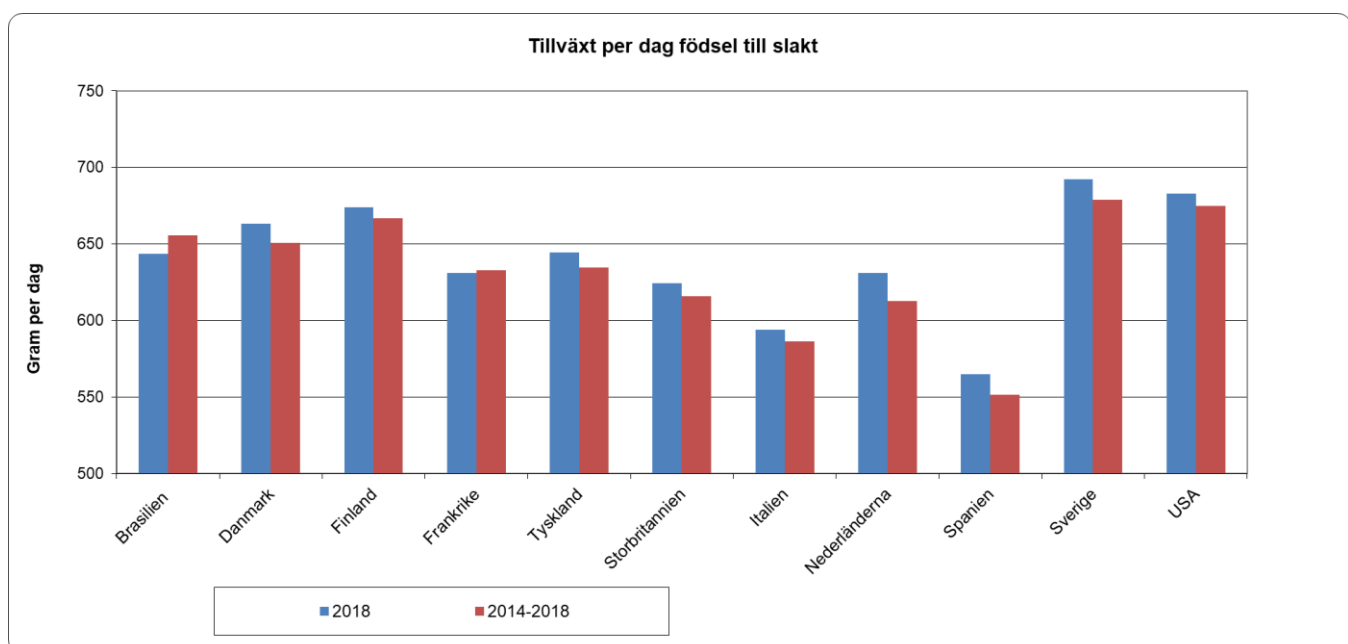
Figur 12. Dödlighet hos tillväxtgrisar 2014 – 2018

Diagrammet ovan visar också att i flera länder har dödligheten bland tillväxtgrisarna ökat under de senaste fem åren medan Sverige ligger på en stabilt låg nivå runt 2 %.

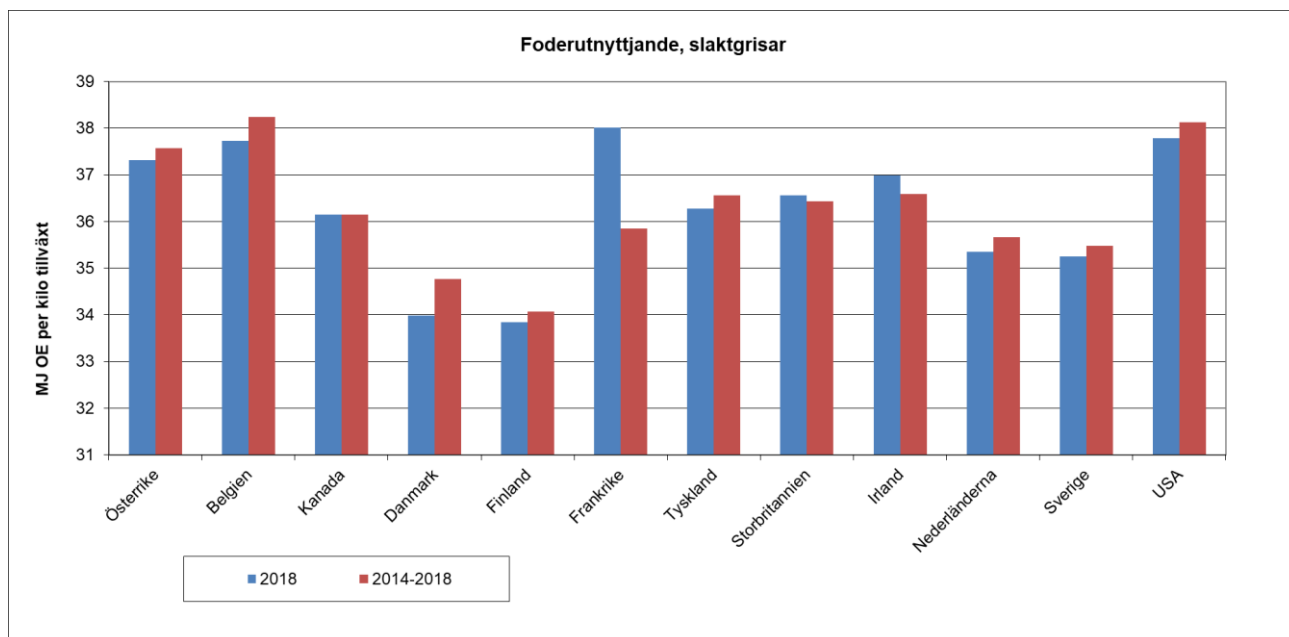

Figur 13. Slaktgrisdödlichkeit 2014 – 2018

Förutom den lägre dödligheten i perioden från avvänjning fram till slakt så växer de svenska grisarna exceptionellt bra. Det finns ett tydligt samband, dels mellan födelsevikt och avvänjningsvikt, dels mellan avvänjningsvikt och tillväxt i slaktgrisledet. Det finns också ett klart samband mellan sundhet och tillväxt. Friska grisar växer snabbare. Figur 14 visar på Sveriges tätposition i "tillväxtligan". Dessutom har den positiva skillnaden i tillväxt jämfört med övriga länder ökat stadigt under de senaste åtta åren. För varje år får vi ett nytt kvitto på att det långsiktiga arbetet i Sverige med hälsoförebyggande åtgärder bär frukt.

Figur 14. Tillväxt per dag födsel till slakt

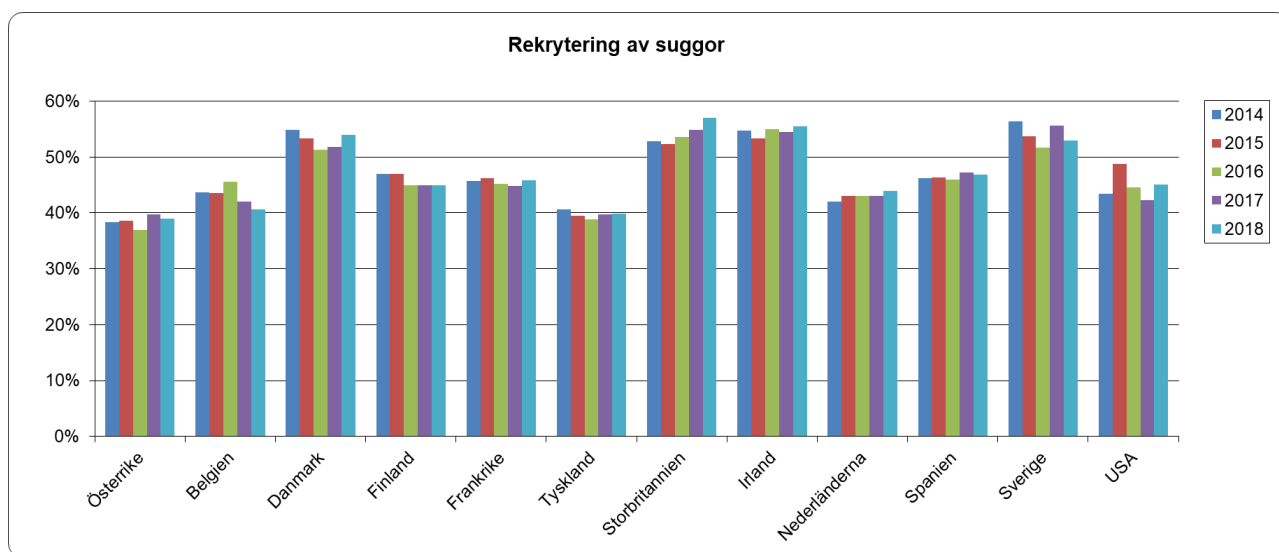
Figur 15. Foderutnyttjande slaktgrisar

En snabbväxande gris är också en effektiv foderomvandlare. Men om man jämför foderutnyttjandet, räknat i MJ per kg tillväxt, så ligger Sverige inte på första plats, trots högst daglig tillväxt. Både Danmark och Finland ligger bättre till i fodereffektivitet. Här finns en utmaning för svenska grisproducenter och foderrådgivare.

Med en hög daglig tillväxt ges också förutsättningar för högre slaktvikter. Det kan visserligen finnas marknadsmässiga orsaker till höga slaktvikter (överstående grisar), men vid ett normalt försäljningsläge bidrar en hög daglig tillväxt till en god marginalintäkt tack vare några extra kilo i slaktvikt.

Tabell 4. Insättningsvikter och levande vikter vid slakt i InterPIG-länderna 2018.

2018	Vikt vid insättning/ förmedling	Levande vikt vid slakt
Österrike	32,3	121,4
Belgien	23,1	115,7
Brasilien	21,9	121,0
Kanada	30,0	127,9
Tjeckien	28,4	119,0
Danmark	30,5	112,9
Finland	29,9	124,0
Frankrike	30,3	120,3
Tyskland	29,9	122,3
Storbritannien	36,2	109,6
Ungern	28,7	108,8
Irland	38,7	112,6
Italien	32,0	170,0
Nederländerna	25,5	120,9
Spanien	19,1	112,4
USA	24,0	127,1
Sverige	31,9	123,8

Figur 16. Rekryteringsnivå

Förutom dödligheten under ditiden samt fodereffektiviteten så finns det ytterligare en förbättringspotential, och det är att öka hållbarheten på suggorna. Rekryteringsnivån ligger i Sverige på 53 % under 2018, jämfört med 46 % för samtliga länder i gruppen (figur 16). Gyltorna som man investerat i är besättningens framtidskapital. Enligt danska studier så kan en suga försvara sin plats i besättningen till och med den sjätte kullen, om hon ges rätt förutsättningar för att hålla sig frisk och stark och producera bra.

Sammanfattning

Den redovisade sammanställningen av resultaten från InterPIG, visar att svensk grisproduktion hävdar sig väl i en internationell jämförelse. Den enskilda faktor som skulle bidra mest till att förbättra produktionsresultatet ytterligare vore att minska dödligheten under ditiden. Smågrisdödligheten bland våra svenska grisar låg 2018 på 17,6 %. Det är 4,8 procentenheter högre än genomsnittet i InterPIG. Om vi kunde komma ned till den genomsnittliga dödligheten skulle det betyda mer i resultatförbättring än en veckas kortare ditid.

Andra utmaningar kopplade till grisproduktionen är minska foderförbrukning per kg tillväxt samt att öka hållbarheten på suggorna.

Men de största utmaningarna är dels att stärka ekonomin för svenska grisproducenter, dels att bibehålla det höga förtroendekapital som svensk grisproduktion har hos konsument. En bra och effektiv produktion med starka produktionstekniska mått är den ena delen som bidrar till en god ekonomi. Den andra delen är att fortsätta informera om varför svensk grisproduktion är liktydigt med god djuromsorg, vilket ger friska och välmående grisar som behöver minimalt med antibiotika och därför är värda ett högre pris såväl på avräkningen som i butiken.

Internationella rapporten tas fram av Ingvar Eriksson, Gård & Djurhälsan,
på uppdrag av LRF Kött.